

KOROŠEČ

Uredništvo in upravnništvo v Velikovecu.

List izhaja vsak torek in petek.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrtletno 3 K.

Velikovec, 6. avgusta 1920.

Cene inseratov: enostopna petlitvrsta ali nje prostor 1 krono. Uradni razgiasi po 2 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Litanije kmetских šucpatronov.

Zemlja naj bo last tistega, ki jo obdeluje, to se pravi last kmetov — tako je odločno rekel regent Aleksander v svoji proklamaciji leta 1919, ko smo si ustanovili Jugoslavijo. Od tistega časa se je začelo delo za agrarno reformo, to se pravi za razdelitev zemlje, ki so jo imeli dosedaj v Avstriji po krivici samo grofi, knezi, baroni v svoji posesti. Ta grofovska gospoda, ki je že imela preveč kosmato vest, je zbežala v Nemško Avstrijo, ki je postala po vojski pribežališče vseh grofov, baronov, ho'ratov, feldmaršalov itd. Ti so bili nekdanj in so še sedaj najhujši sovražniki naših kmetov, kajžlerjev in delavcev. To si zapomnimo za vselej! Pod Staro Avstrijo so imeli edino oni pravice in tako je še sedaj v avstrijski republiki, kamor so vsi zbežali. V Nemški Avstriji ne bo agrarne reforme. Vprašamo vas, kmetje, ali se vam je v Stari Avstriji kedaj sanjalo, da bi stopil kdo tej zalegi na prste? Oni so delali s kmetom, kar so hoteli. Kmet in delavec nikdar nista obdržala pravice, ker je obveljala zmiraj grofova in baronova. Seveda, saj vrana vrani še ni nikdar oči izkljuvala! Povsod, pri sodnji, davkariji, na glavarstvu so imeli glavno besedo in svoje plačane hintermännerje, s pomočjo katerih so kmeta drli. In kakor je bilo nekdanj v stari Avstriji, tako je še danes v Nemški Avstriji, ki se prav po neumnem imenuje „republika“. Republiko tam tako razumejo, da lahko močnejši pobija slabejšega. Grof je pa bil v Avstriji zmiraj močnejši ko kmet. Tako je še danes, zato pa ti gospodje derejo tja.

Kaj so počenjali in kaj bi počenjali, če bi ne bilo Jugoslavije, smo poskusili mi kmetje na lastnem hrbtu in na lastni koži. Ali se še spominjate „lepih“ besed in imen, ki so nam jih dajali razni forštnarji in ferboltarji? „Halt's Maul, Bauerntrötel, Schweinkerl i. t. d.“ Dobro se še spominjam, kako je takšen ferboltar rekel mojemu očetu: „Le počakajte, kmetске barabe, jaz vas bom napravil tako majhne, da boste samo še koze redili!“ Tako prostost vam tudi še sedaj ponujajo aristokrati iz Nemške Avstrije. Pa se poznamo!

Danes samo kratke litanije teh kmetских „šucpatronov“ in svetnikov,

ki bi jih radi Nemci poslali k nam nazaj, seveda, da bi nas, slovenske kmete rešili — agrarne reforme. To so: grajščak Emil Kühnel (doma iz pruske Šlezije, torej pravi „Kärntner“), baron Helldorf, grof Goess, baron Gutmannstal, baron Edelman, Ludwig Wittgenstein iz Dunaja, knez Rosenberg, vitez Schludermann, razni grofi Thurni, grof Lamazan, baron Born, Freiherr Aichelburg, grofi Henkel, Ritter Ehrfeld, grajščine Frankenstein, Telenberg, Črni grad, Libeliče, Suha, Vašinje, veleposestva Pregelhof v Žvabeku, Seiritz na Miklavčevem, Ujlaky, Hirschler in sinovi v Dravogradu (nemški judi), Alired Voigt v Slov. Plajbergu in Gustav Voigt v Selah in t. d.

To je le nekaj imen tistih kmetских „zaščitnikov“ v Podjuni in v Rožu. V celem „ungeteilten Kärnten“ ki bi v resnici ne bil nič drugega nego paradiz grofov in solzna dolina kmetov, bi pa kar mrgolelo te plemenite živine, ki živi samo na račun kmeta, dela pa nič! Pa kako pravični so bili! Sama pravica, skrb in ljubezen jih je bila! Kmetom so iz ljubezni odvzeli gozde, planine in pašo, lov na ribe in divjačino; iz same skrbi za življenje kmetov so jim odvzeli njive, travnike, občinsko pašo, steljo in drva, les, vodo za mline. Povsod so nasadili gozde, redili v njih zajce in rehlne in vabili bledolične celovške frajlice na lov. Kmet pa je moral tiho in mirno gledati, kako mu divjačina dela na polju škodo. Če se je pa pokazal le rep kmetove krave na grofovskem gruntu, je grof že tožil in kmet je bil kaznovan. Že od daleč se je kmet ob pogledu na grofarijo tresel in trepetal ter se globoko klanjal svojim tlačiteljem. Kmetje, zapomnite si: Pod Staro Avstrijo so vas ti nemški mogočnejši topli z biči in gajžlami, v Nemški Avstriji bi vas pa s škorpijoni — zato pa noben kmet ne bo glasoval za grofe in barone, za Nemško Avstrijo. Mi hočemo Jugoslavijo in agrarno reformo. C. J.

Iz cone B.

Da je cona A zgubljena za nje, to celovški vsenemški hujskači že dobro vedo. Dobro pa tudi že vedo, da bo za cono A šla tudi cona B pod Jugoslavijo. To želijo danes že vsi prebivalci cone B prav prisrčno. Zato se pa ti možakarji že prav pridno pripravljajo na to s tem, da bašejo v

svoje nikdar polne mavhe vse, kar se da pobasati. Mislijo si pač: rešimo še, kar se da še rešiti, saj bodo dolg potem že davkoplačevalci poravnali. Davkoplačevalci pa tudi niso slepi in so jim začeli že pošteno gledati in trkati na njihove predolge prste. Zato pa cvilijo in vpijejo ti hujskači, naj bodo za božjo voljo vsaj še do plebiscita tiho, da „čuši“ ne zvedo za lumparije, ki so se v Celovcu dogajale in se še dogajajo na račun plebiscita in „Kärnten den Kärntnern ungeteilt“. Pa ljudstvo že godrnja, in kakor vse kaže, bo začela padati tudi toča po prevročih nemškonacionalnih glavah.

Večina od najhujših kričačev za „Kärnten ungeteilt“ spada že zdavnaj za železna vrata radi predolgih prstov. To je znana stvar. Zelo pa dvomimo, da bi jih kedaj res zadela zaslužena kazen, ker je avstrijska pravica dama posebne vrste (ima najbrž tudi dolge prste) ter se lahko vsak pred njo skrije za plašč „Kärnten ungeteilt“. Nam bodo pa pustili prazne blagajne. Zopet bo morala biti Jugoslavija ki bo zašila strgani celovski žakelj.

V Celovec pa lahko pošljejo polno detektivov in državnih pravnikov, našli ne bodo ničesar, ker vse, kar se krade, se krade za „Kärnten ungeteilt“, in to je Avstriji seveda prav. Nam pa ni, zato pa bomo imeli še enkrat račun in še — kako slan!

Iz Zilske doline.

V coni B je samo še malo takih oslov, ki bi se pod naslovom „Kärnten ungeteilt“ še ogrevali za Nemško Avstrijo, še manj pa jih je pri nas v Zilski dolini. Takih zabitežev je k večjemu še lahko v coni A, kjer ne poznajo kart in so vsega siti. Če bi bili pa pri nas, kjer so nam kmetom že prav vse odnesli z njiv, še predno je bilo zrelo, če bi morali na vsak košček hrane čakati po več ur s karto v roki pred trgovino in če bi dobivali vsak mesec enkrat 5 dkg mesa, pa še tistega take sorte, da se vleče kakor lim in ne veš, od katere živali je, bi jih pa prekleto hitro minila volja biti avstrijski republikanci — po imenu. Celovski hujskači nimajo drugega ko jezik, a ta je dolg kakor kravji rep. Dne 18. julija so priredili v Celovcu maškerado, menda da nafarbajo še antantino komisijo, da je cela cona B za Nemško Avstrijo. Vsaj tako so

tam tulili. Od vseh ljudi, ki so se udeležili maškerade, jih ni bilo niti sto iz cone B, vsi drugi so bili iz Beljaka, Št. Vida in zgornje Koroške. V Beljak so se nekateri vrnili šele v torek prav nadelani in so se hvalili, kako so se zopet enkrat pošteno in zastoj napili na račun „Kärnten ungeteilt“. Tako se razmetava denar, ki ga bo moral potem ubogi avstrijski kmet v obliki davka in „Vermögensabgabe“ odrajtati poleg drugih dolgov, ki jih imamo v Avstriji več ko preveč.

Iz Nemške Avstrije.

Postavo o „Vermögensabgabe“ so sprejeli v Nemški Avstriji. Nemški listi to postavo imenujejo „Vermögensabnahme“.

Nadaljni novi davki v Nemški Avstriji. Zvišali so davek za osebno dohodnino (Personaleinkommensteuer), potem davek na žganje za 50 vin. pri litru, na pivo na 10 K pri hektolitr, na vino na za 200 K pri hektolitr, na sodo za 20 vin. in na mineralno vodo za 30 vin. pri litru, na petrolej na 20 K pri 100 kg, na cukar 25 K pri 100 kg na vžigalice 6 vin., na vžigalne aparate 150 K, oziroma za 6 K.

30 hotelov so zaprli na Dunaju zato, ker nihče noče iti na Dunaj gladovat.

Šolske knjige so podražili v Nemški Avstriji za 100 %.

Gospodarstvo.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani objavlja z ozirom na svojčasno na tem mestu objavljeno obvestilo o preložitvi roka za predložitev preračunov za 1. polletje 1920, da se po naročilu ministerstva za socialno politiko z dne 24. 7. 1920 št. 8419 podaljšuje v novi rok za predložitev preračunov za 1. polletje 1920 radi predstoječe novele na nedoločen čas.

Do izrecnega poziva od strani podpisane zavoda se torej preračuni za 1. polletje 1920 nimajo predložiti. Zamudne obresti se ne bodo računale radi te zakasnitve.

Ogromen izvoz suhih češpelj!

Strokovnjaki računajo na podlagi dobljenih podatkov na to, da bodo mogli letos iz naše kraljevine izvoziti do 12.000 vagonov suhih češpelj.

Nakup poljedelskih strojev.

Minister za poljedelstvo je odobril kredit enega milijona dinarjev za nabavo raznih poljedelskih strojev.

Letina v vojvodini.

Poročilih iz Beograda bo letos žetev v Vojvodini zelo dobra. Računajo, da se bo letos pridelalo tamkaj okoli 110.000 vagonov žita. Za domačo porabo bo zadostovalo 32.000 vagonov žita, za izvoz pa bo ostalo okoli 80.000 vagonov raznovrstnega žita.

Svinjska kuga.

V občinah Pokrče, Važenberk in Djekše se je pojavila prašičja kuga ali prašičja kolera, ki se je prenesla iz onstran demarkacijske črte,

iz po Nemcih zasedenega ozemlja Koroške, kjer je povzročila ta bolezen že neizmerno škodo. Na stotine svinj je že poginilo in še vedno razšaja in uničuje cele črede. Sliši se, da so v Št. Gregoru, na Mostiču, v Št. Urhu, nadalje v Škofjem dvoru, Timenici, Št. Lovrencu in dalje ob Krki poginile posestnikom že skoraj vse svinje. Razburjenje med prebivalstvom je veliko. Strah pred tako škodo je upravičen in umeven, posebno, ker se moramo zavedati, da proti boleznim ni nobene pomoči in neusmiljeno poginejo skoro vse svinje enkrat okuženega hleva.

Žal uprava onstran demarkacijske črte ni obvestila naše oblasti o izbruhu tako nevarne kuge, da bi razširjenje te zamogle prebivalstvo opozoriti in jim dati nasvete, kako se more zabraniti boleznim. Vsled tega je žalibog utrpelo že precej posestnikov, ki mejijo na Krko, velikansko škodo, ker niso vedeli, da se ravno s tem, da so se svinje kopale v Krki in pile okuženo vodo, prenese najhitreje ta bolezen na svinje. Nevarnost, da se bo bolezen še bolj razpasla in razširila tudi po drugih občinah, je velika, zato se opozarja prebivalstvo na sledeče:

1. Posestniki, ki imate posestva ob Krki, nikar ne puščajte svinj k vodi, da bi se tam kopale ali tisto pile, kajti po vodi, katera je okužena z poginulimi svinjami ali takimi odpadki, se bolezen prenese; ako uporabljate vodo za krmljenje, jo dajajte samo dobro prekuhamo.

2. Ne puščajte svinj na skupne pašnike (gmajne), ker obstoja nevarnost, da se ravno tam bolezen še bolj razširi. Pašniki se okužijo po blatu in urinu bolnih svinj in zdrave dobijo potem travo ali prst in potem zbolijo.

iz ozirov na vladanje boleznim v nekaterih krajih okrajnega glavarstva (Žilje, Pokrče, Ričavas, Djekše) se odreja:

1. Vsako obolenje svinj se mora takoj naznaniti, da posreduje uradni živinozdravnik.

2. Obbolele svinje se smejo zaklati samo z dovoljenjem in ob navzočnosti živinozdravnika, poginule svinje se shranijo do prihoda živinozdravnika na zavarovanem mestu, da jih živinozdravnik pregleda in nadaljno odredi.

3. Po predpisih živ. kuž., zakona § 43 in tozadevnih izvršilnih odredb, se bodo najstrožje kaznovali prestopki, posebno vsako zamolčanje boleznim (opustitev naznanila), posebno pa se bo kaznoval z zaporom in denarno globo tisti, ki meče odpadke zaklanih ali poginulih svinj v tekoče vodo ali v gozd, kjer lahko lisice in psi mrhovine zavlečejo.

4. Za že okužene in ogrožene kraje (vasi ali občine) se odredi od strani okraj. glavarstva odnosno uradnega živinozdravnika za vsak slučaj posebej vse potrebno, da se bolezen zatne in ne razširi; te odredbe se morajo najstrožje uveljaviti.

Občinska predstojništva, orožniške postaje kakor vsak posameznik imajo sveto dolžnost, da sodelujejo pri zatiranju kuge brez ozira na prijateljstvo, sorodstvo in druge vezi, kajti tukaj gre za milijone.

Velikovški okraj.

Pliberk. Nemčurska poštna trompeta, kje si? V našem uredništvu leži še vedno znesek 1000 kron, katerega sta položila Močnik in Müller kot „nagrada“ gospodu Steidlmu, ki je med našimi okoličani trosil vest, da sta imenovana gospoda po sili hotela govoriti z antantnimi oficirji, da pa ti niso hoteli z njima marnvati. Mi smo svojčas pisali, da ostanete tako dolgo lažnik, dokler te svoje trditve ne dokažete. Kakor hitro jo dokažete, dobite deponiranih 1000 kron, po vrhu pa Vas hočeta omenjena gospoda še prositi prav ponižno odpuščanja. Čudno se nam zdi, da tako molčite in da ne pridete po denar. Saj je čisto lep znesek, ki ga zaslužite s prav majhnim trudom. Nemški avšus, oziroma dr. Herbst, plačuje za prenašanje nemških letakov iz Št. Pavla v Konovece komaj 20 kron, Vi pa dobite na tak lep način lahko 1000 kron. No, pridite, da se bomo

spravhali in da Vam izplačamo denar. Trōsa ne dobite, četudi še pustite denar dalje ležati.

Djekše. V nedeljo, dne 1. t. m. smo imeli na Djekšah sejm. Že na predvečer je prišel grebinjski slaščičar in razpostavil svojo „kramo“ na trgu pred cerkvijo. — Zjutraj pa se je začel za g. Kowatscha glavni „kšeft“. Djekšani so kar trumoma drli k njemu ter kupovali „sejm“. Zadolvoljno se je smejal „lectar“ na vse strani ter stregel ljudem jako uljudno. Zavijal je svojo sladko pecivo v smrdeče „Lausmannscheft“ in „Oslovsko trompeto“. Prodal je vse. Zasluzek pa je imel dvojen: za blago in pa za „zavijanje“, kar je plačal „N. P. Ausschub“.

Širil bi na ta način cel dan zloglasna lista med naše poštene Djekšarje, ali glej spak! Naši orežniki so mu „rajtngo“ prekrižali.

Prošimo oblasti, da g. „lectarju“ iz Grebinja ta „toplt kšeft“ prav energično zabranijo! Na Djekše pa Kovaču ne svetujemo več priti, sicer bi mu naši slov. fantje prevrnili celo „kramo“.

Galicija. Manifestacijskega shoda v Velikovcu dne 25. julija se je iz naše občine udeležilo čez 80 oseb. Nismo se ustrašili dolge poti, pa tudi slabo vreme nas ni moglo zadržati doma. Vendar pa bi bila udeležba še lepša, če bi zjutraj ne bilo deževalo. Tudi bolezen, ki se je začela v naši občini pojavljati, je marsikomu zabranila, da se ni mogel udeležiti tega veličastnega shoda. Najbolje so bili zastopane vasi Apače, Encelna vas in Klanče. Pohvalno moramo omeniti naše vrle posestnike Božiča, Merliča, Klančnika in Herbarja iz Encelne vasi, Kutina iz Klanč, Hanžurja iz Dolinč, Matevžev mater iz Vilštanja in vse druge, ki so nam dali na razpolago konje in vozove. Tudi posestnik p. d. Simon iz Bele nam je s svojima čilima konjičana storil hvalevredno uslugo.

Vsi, ki smo se udeležili tega veličastnega shoda, smo sedaj trdno prepričani, da bodo Nemci in njihovi nemčurski pristaši doživeli na dan glasovanja takšen poraz, kakršnega niso doživeli do sedaj še nikdar. Vsi pa tudi zahtevamo odločno, da se pred izvršenim ljudskim glasevanjem demarkacijska črta ne sme odpreti. Po plebiscitu pa demarkacijske črte tako ne bomo več potrebovali, ker bo tudi Celovec pripadel nam, če bo hotel živeti.

V Šmihelu nad Pliberkom. Čitali smo v „Korošcu“ članek o Tevžu Maleju. Dovolite, da povemo tudi mi svoje mnenje o njem. Tevža je bil vso vojno navaden vojak in je mnogo, mnogo trpel in stradal. Medtem ko so drugi ostali doma, je on prišel komaj parkrat na dopust. Da ga je to bolelo, je umevno. Tevža je bil vedno odkrit in dober Slovenec. Ne rečem, da bi ne bil kaj pogodrnjal, saj veste, kako so prej učili ljudi; ali s tem še ni rekel, da je z Nemci.

Tevževa žena je zavednih slovenskih Korošcev hči, ki nemčurjem še mleka ne marajo prodajati. V nedeljo se je peljal Tevža z nami v Velikovec manifestirat in je obžaloval, da ni mogla tudi žena vsled boleznim z njim. Ko smo se začudili, da gre tudi on, ki ne zahaja nikamor, je rekel: „Eden mora iti, grem pa jaz, ko ona ne more“. (Radevolje priobčujemo to notico, ker ne maramo

delati nikomur krivice, najmanj pa našim ljudem. Cenj. dopisnike pa prosimo še enkrat, naj poročajo o vsem in o vsakem le čisto resnico. Op. uredn.)

Labud. Sedaj, ko Nemci uvidevajo, da je Korotan za nje izgubljen, so začeli segati po agitaciji posebne vrste, posluševati so se začeli najskrajnejših tolovajskih sredstev. Ko se je v nedeljo dne 25. julija vračalo okrog 200 udeležencev shoda v Velikovcu z vlakom od Dravograda na Labud, je zapazil strojevodja vlaka na železniškem tiru, in sicer na najbolj nevarnem mestu, veliko oviro, ki bi povzročila strašno nesrečo ter smrt 200 oseb v valovih Drave. Tolovaji, ki so to povzročili, so volksverovci iz Labuda. Aretirali so pet oseb, ki jih prepeljejo k sodišču v Slov. Gradcu. Eden je že krivdo priznal. Opozarjamo civilne in vojaške oblasti, da nam zagotovijo varnost življenja. Zahtevamo najstrožejšo tozadevno preiskavo in kazni za zločin. Zajedno zahtevamo, da naše čete zopet takoj zasedejo Labud, kajti ako se že sedaj dogajajo taka zlodejstva, kaj bi še le bilo, ko bi odpravili demarkacijsko črto!

Grabštanj. Dne 15. julija sem šla iz Celovca proti Žrelcu. Med potom sta se mi pridružila dva fanta iz Celovca, ki sta hotela po živež v Podkarnos. Eden se je jezil, ker ga niso pustili čez dem. črto. Drugi pa je rekel prvemu sledečo: „Sei still, was weißt denn du! Noch lieber sind mir die Jugoslawen als die Italiener; die können wir nicht mehr anschauen. Die Jugoslawen sind anständige Leut' und auch unser Lehrer hat gesagt, daß die Jugoslawen sehr anständig sind. Von ihnen werden wir was zum Leben bekommen. Sie sollen nur nach Klagenfurt kommen, zusammenfressen werden sie uns nicht!“ Menda je več takšnih ljudi v Celovcu, kakor je ta učitelj, ki enako mislijo.

Grabštanj. Ko je prišla plebiscitna komisija v Celovec, je bil stari Silej v Št. Petru ves iz sebe. Rekel je javno, da sedaj Jugoslavija nima več pravice koga kaznovati ali nadlegovati. No, sedaj smo v coni A „vogelfrei“, in če bo kdo Siliya ubil ali mu kaj ukradel, ga še kaznovati ne bodo smeli. Ker je tako „kunšten“, bomo Sileja naprosili za prezidenta grabštanske republike. Menda bo zadovoljen s to karijero!

Breg pri Grabštanju. Gospod oskrbnik na Gutmanstalovem posestvu! Opozarjam Vas, da nekoliko manj govorite, kedar ste pijani, ker drugače se znamo še nekoliko dalje pozabavati pri rujnem vincu. Jezite se, ker sem Vam povedal resnico, da mečete ljudi iz službe radi njihove zavednosti. Jasno je, da Nemci sovražite vse, kar je resnica! Pravite, da to ni res, da sem Vas le blamiral in da ne veste, kdo da je to, da bi me tožili, da bi moral preklicati: Evo Vam mojega imena od spodaj, in če mi dokažete, da ni res, Vam takoj plačam 500 K. Potrudite se k meni, saj imate samo 30 korakov. Franjo Kodrič, telef. centrala.

Grabštanj. Ker se je zadnjega shoda v Velikovcu udeležilo iz naše občine brez večje agitacije 70 ljudi, to nekaterim petelinom ne da miru. Začeli so že nekaterim našim groziti, da jih bodo nabili. Ti pobiči, katerim so še

komaj plenice odpadle, naj rajši nabijejo tiste svoje somišljenike, ki pri belem dnevu kradejo in koljejo ovce na paši. Naše poštene ljudi pa naj pustijo v miru, ker plebiscitna komisija ni samo za nemčurje, ampak tudi za nas.

Borovejski okraj.

Ribnica. Visoko čast dela nemški kulturi neki Franc Launer. Ker ga doma v Zilski dolini kot malopridneža niso več marali, se je svoj čas pritepel med nas z namenom, da bo bindišarjem glave obračal. Kot pravi politični kameleon je bil najprej klerikalec, potem nacej, sedaj se pa šteje k socijem. Po svojem obnašanju je pa največji podlež. Predznil se je 11. julija zabavljati čez našo Glasbeno Matico. Pa je le prišel tudi sam poslušati! Ko je dobil tiskan spored, ga je vzel z besedami: „Gut für den Abort“. Velenemška kultura! Temu primerno je tudi njegovo obnašanje proti našim letoviščarjem. Ko je neka slovenska stranka vprašala pri njem po stanovanju, jo je odslovil s pripombo: „Ich nehme nur Deutsche und Deutschösterreicher auf“. Da le more naša oblast trpeti tako izzivanje! Naj se mu vendar enkrat dejansko pokaže, da je jugoslovanska zemlja samo za Slovane in poštene Nemce, ne pa za take lumpe. Sploh pa bomo še njemu in njegovi Gusti še marsikatero povedali.

Kotmaraves. Vsak sad enkrat dozori, in ko je zrel, pade z drevesa. Tudi pri nas je dolgo, dolgo visel na drevesu že precej zrel čvešpelj, pasti pa le ni hotel. Sedaj pa se je tudi on odtrgal in padel je — v kajfenco. Tu okoli vse pozna Hajnžeka iz Doline. Jeseni se je preselil k lnu. Nihče pa ne ve, kaj je pravzaprav tam: ali je hlapec, ali hlaštok, ali vorhauzar, ali pa je le samo zaradi hecarije prišel tja. Postal je silno oblasten. Prve dni je že postreljal sosedom polovico kur. Menda si še danes domišljuje da smo tukaj samo na njega čakali. Kaj še! Če bo hotel živeti, bo moral biti malo bolj ponižen. Mi se ne damo komandirati od ljudi, ki nosijo Polistrove rimne na hrbtu in še do danes niso izplačali „lenunge“, ki so jo dobili za Heimwehrkompanijo na Ljubelju. Ta Hajnžek je torej tudi nemški Vertrauensmann. Kot tak ima tudi to dolžnost, da vedno trosi letake po vasi. V petek jih je dal razmetati. Kakor je bil „feig“ celo svoje življenje, tako se tudi sedaj ni sam upal na delo, ampak je rajši poslal neko mlado deklico, ki še znala ni, kaj dela. Zasačena, je povedala, kdo jo je poslal, in tako sedi danes lnov vorhauzar pri polni skledi ričeta. Menda mu jako dobro diši!

Bistrica v R. Nemškutarji z vso slastjo omalovažujejo naš protestni shod v Borovljah, češ: Koliko vas je pa bilo, koliko je bilo glasovalcev? Toliko, da se vam hlače tresejo! Poskusite vi enkrat napraviti tak „aufmarsch“ svojih trum! Prišli vas bomo štet! Vi se s svojo zakotno politiko ne upate na dan. Vaša glorijska je pri kraju!

Še nekaj iz Roža. V eni zadnjih števil „Korošca“ se je omenila Husova pd. Paukarjeva pokveka bivši Oberleutnant, učitelj in sedaj furman v šentvidski okolici. Da pa javnost ne bo mislila, da je omenjeni edini cvet Husove družine,

povemo, da so še trije taki tiči, njegovi bratje. Ko so vdrli folksverovci v Rož, so divjali ti „kulturträgerji“ kakor obsejdeni. Še mrtvim in ranjenim jugoslovanskim vojakom niso prizanašali. Ko so nemškutarske zverine 7. jan. 1919 v Goricah pri Borovljah ubile poročnika Sirnika, je ena teh Paukarjevih surovin tlačila mrtvemu goreče šibice v usta. Vprašamo vas: se li še spominjate onega zločina, vi „leichenschändarji“? Vas nič ne peče vest? Metali ste ročne granate po cerkvi v Borovljah. Hostije ste raztresli po tleh. In 4. maja, ko ste „osvojevali“ Sele? Poznate še tistega posestnika, kateremu je eden teh slavnih bratcev nastavil bajonet na prsi, ker ni hotel vpreči in peljati vašega „plena“ v Borovlje? V Št. Janžu ste bili ter prinesli polne nahrbtnike od tam. Vaša „dobra mamca“ je še rekla: „Zakaj pa še več niste nabasali?“ Da, jabolko ne pade daleč od drevesa! Kakoršna je vzgoja, taki so otroci. Morali smo to navesti, ker Paukarja v Resniku še ne poznajo vsi. Svoje agitacije za spufano Nemško Avstrijo ne bo več dolgo opravljal. Saj je rekel sam, da se pusti rajši na dvoirišču obesiti, predno bi dal svoj glas za Jugoslavijo. Ako ne bo miroval in nehal hujskati proti zavednim Slovencem, ga spravimo na „luftveränderung“. Njegova gostilna je znana kot najhujše nemškutarsko zavetišče, kamor ne zahaja noben pošten Slovenec. Čudimo se, da je ostala odprta.

Svetna vas. Zlet gorenjske Sokolske župe. Manifestaciji v Borovljah je sledila sokolska slavnost v Svetni vasi. Ljudstva se je nabralo okoli 12.000. Vse vaje Sokolov in Sokolic, moškega in ženskega naraščaja so bile točno izvedene. Ravno, ko se je izvajala zadnja slika po zvokih „marzeljeze“, so se pripeljali člani francoske misije, ki so odkritih glav, stoje občudovali ta krasni nastop, izveden po zvokih njihove narodne himne. Bili so naravnost iznenadeni, na tem svojem popoldanskem izletu.

Sokole in izletnike je pozdravil v imenu koroškega prebivalstva g. Spitzer. Zahvalil se je njemu in koroškemu ljudstvu, ki je Sokole nad vse prijazno sprejelo in povsod pozdravljalo, v imenu Sokolske zveze, brat Bogumil Kajželj. Na splošno zahtevo ljudstva se je moral še oglasiti navzoči g. dr. Arnejc. Po končanem sporedu se je razvila ljudska veselica na prostem. Podobna je bila velikanskemu taboru. Nedelja, dne 25. julija postane gotovo za Rož zgodovinskega pomena.

Vstal je slovenski Gorotan,

Up Nemcev za vedno je pokopan!

Svetna vas. Razglas. Ker so se pojavili v naši vasi in okolici zajci in druge take živali, ki se skrivajo pod slovenskim kožuhom, so tukajšnji lovci sklenili rešiti kmete te golazni. Torej lov se začne: „Lamp!, aufgepaßt!“

Svetna vas. Šole smo dobili v Svetni vasi. Sedaj bomo pa kšajt! Kaj znajo ljudje po svetu? Mi smo tisti, ki imamo še nekaj soli v glavi. Postali bomo vsi navzkriž učenjaki, ker se učimo nemško. Profesorji sicer sami ne znajo „nemšči“, a nič ne de. Pomagat si že znamo. Treba bo še celo vas zaplankati in napis „Bebenacija“ — in svet se bo čudil!

Dnevne vesti.

Velikovec. Žensko društvo priredi v soboto, dne 14. t. m. v telovadnici meščanske šole v Velikovcu velik umetniški koncert. Čisti dobiček je namenjen v korist nesrečnim pogorelcem. Udeležite se prireditve v obilnem številu! Preplačila se bodo hvaležno sprejemala. Natančen vspeled se objavi pravočasno.

Pliberk. V nedeljo, dne 15. t. m. je v „Narodni šoli“ šolarska veselica. Na sporedu je petje, deklamacija in igra „Jagode“. Po igri na vrtu telovadba dečkov in deklic. Pričetek ob treh popoldne (letni čas). Ljubitelji otrok, pridite v velikem številu.

Klopinj. Zveza ženskih društev na Koroškem namerava prirediti dne 22. t. m. na Klopinju veliko veselico pod protektoratom ge. gen Maistrove. Prosimo vsa društva, da na ta dan ne prirede konkurenčnih prireditev.

Zihpolje. Poročila se je dne 25. julija pridna in zavedna članica Ženskega društva gđc. Tončka Urek z g. Mih. Kramar, trgovcem. Obilo sreče želi mlademu paru Žen. društvo.

Občinske volitve so nameravali koroški Nemci izvesti tudi v pasu B in ne samo v ozemlju Koroške, ki ni plebiscitno. Povsod so že delali priprave. Sedaj pa jim je menda plebiscitna komisija povedala, da je to proti mirovni pogodbi, in te dni so razglasili, da se bodo vršile volitve samo izven plebiscitnega ozemlja.

Za kratek čas.

Kaj je to: Kdor je notri, sili ven; kdor je pa zunaj, sili noter?

(N. Avstrija: Tirolci silijo ven, koroški nemškutarji pa noter!)

Kdo živi in se redi od „frahajt, glajhajt“ in gonje proti Srbom?

(Plačani nemški agitatorji!)

Poslano.

V „Korošcu“ z dne 16. julija, št. 55 na strani 3., je stalo pod Bistrica, da sem bil tudi podpisani pridobljen kot zaupnik National — polit. — Ausschub — a na Mostiču. Prosim, sprejmite v Svoj cenjeni list sledečo izjavo:

Podpisani Friderik Kraut na Bistrici se ni nikoli aktivno udeleževal političnega delovanja. Če ga je National — polit. — Ausschub imenoval za zaupnika, se je to zgodilo brez njegove vednosti in proti njegovi volji.

Friderik Kraut l. r.

Zahvala.

Za vse izraze odkritega sožalja, ki so nam došli ustno in pisмено povodom za-

lostne usode, ki je zadela našega tako goreče ljubljenega, nepozabnega sina Franceljna, izrekamo tem potom našo globoko občuteno zahvalo.

Našo prisrčno zahvalo izrekamo pa tudi gg. akademikom, ki so ga v tako častnem številu spremili k večnemu počitku in mu zapeli ginljive nagrobnice, gosp. škofu dr. Langu za udeležbo in dr. Belovarju za pogreb, vsem gg. duhovnom, ki so brali sv. maše za blagor duše pokojnega, darovalcem prekrasnih vencev in trakov, blagi, usm. sestri Ani Cizel za varstvo skupne gomile in spleh vsem udeležencem in dobrotnikom, ki so v življenju bratoma Francu in Maksu Horvat izkazali kakoršnekoli dobrote.

Prevalje, dne 30. julija 1920.

Zalujoča rodbina Horvatova.

Ženitvena ponudba. Mlad državni nastavljenec, v službi na Koroškem, si želi v svrhu poznejše ženitve dopisovati z 16—20 letno izobraženo gospodično, lepe zunanosti in neomadeževane preteklosti, če mogoče z nekaj premoženjem. Dopise s sliko, ki se na zahtevo vrne, na upravo lista pod „Lepa bodočnost“.

Posestvo malo, vzamem v najem ali g. kupim. Naslov pove uprava „Korošca“.

Primešaj krmi Mastin!

V smislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899., št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporočil dne 28. julija 1899., št. 25.253, smejo dietetično sredstvo Mastin, redilni prašek, za prasiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogisti in kramarji prosto prodajati, Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900., mag. opr. št. 28.561.

Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina stane K 30.50 poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje
(naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Louček tega mazila velja po pošti 12 K 50 v.

Lekarnar Trnkoci
v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.

Zastopstvo tovarne klobukov Valentin Maček v Domžalah

se nahaja

v Mariboru, Slovenska ulica 15.

Sprejma popravilo, čiščenje, barvanje i. t. d. vsakovrstnih damskih in moških klobukov ter naročila na nove.

Cene brez konkurence! Postrežba točna!

Štampilje vseh vrst in
pečate iz medi za pečatni vosek
dobavlja najhitrejše in najcenejše

Ludovik Šef, Maribor
Prešernova ulica 1.

Tovarniška zaloga papirja in špecijalna trgovina pisarniških potrebščin.

Prodaja lesa. Iz gozdov Alfreda Voigta na Koroškem se proda v revirju Ljubelj 1000 m³, v revirju Sele—Kot pa 800 m³ smrekovih in macesnovih hlodov ter 300 prn. mehkih in trdih drv.

Ponudbe naj se pošljejo do vstetega 10. avgusta 1920 na državno nadzorništvo za Voigtovo veleposestvo v Borovljah, kjer dobijo interesi tudi vsa potrebna pojasnila.

Proda se hiša s hlevom, vrtom in sadnim vrtom na Ricinju. Vpraša naj se pri g. Mariji Strnad, Velikovec, Celovško predm. 7.

V bližini Pliberka je naprodaj **malo posestvo** obstoječe iz njiv, travnikov, in gozdov. Podrobne informacije se dobijo na občini Blato pri Pliberku.

Prodaja lesa. Iz gozdov Ludovika Wittgensteina na Koroškem se proda na Svinji planini pri Grebinju 950 m³ macesnovih hlodov, v okolišu Sel nad Borovljami 400 m³ smrekovih in macesnovih hlodov ter 800 prn. večinoma mehkih drv; v občini Šmarjeta v Rožu 800 m³, v občini Slov. Plajberk 1000 m³, v občini Loče pa 600 m³ smrekovega in macesnovega okroglega lesa. Tudi se odda več vagonov smrekovega lubja.

Ponudbe naj se pošljejo do vstetega 10. avgusta 1920 državnemu nadzorništvu za Wittgensteinovo veleposestvo v Borovljah, kjer dobijo interesi tudi vsa potrebna pojasnila.

Pozor! Slovenski urar. Pozor!

Naznanjam slavnemu občinstvu otvoritev svoje delavnice za popravljanje ur vsake vrste in sistema. Potrudil se bom, da ustrezem sl. občinstvu hitro in zanesljivo, ter prošim za obisk. Avberšek Gašpar, urar, Velikovec, v Čarfovi hiši.

Manufakturno blago
po znižani ceni
je dospelo iz inozemstva in se dobi pri
I. N. Šoštaric, Maribor
Gosposka ulica 5.

Mariborska eskomptna banka, podružnica Velikovec

Telefon št. 7 (interurban).

Mestni trg št. 141.

Račun pošt. ček. urada SHS v Ljubljani: 11.695.

Centrala Maribor

Podružnica Murska Sobota

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice. Daje pojasnila vsak čas brezplačno.